

PRIMARY ASSESSMENT/SURVEY**A - Airway**

- Doel**
- Bij trauma: stabiele cervicale wervelkolom
 - Vrije luchtweg
- Stabilisatie CWK**
- Trauma? Stabilisatie CWK noodzakelijk?
- Interventies**
- Stabilisatie CWK
- Controleer aanspreekbaarheid**
- Aanspreken → praat patiënt terug zonder bijgeluiden, dan is luchtweg vrij
- Kijken**
- Uitwendig oorzaken van mogelijke obstructie? (trauma, bloed, braaksel etc.)
 - Inspectie mondholte: inwendige oorzaken van mogelijke obstructie? (los kunstgebit, corpus alienum, bloed, slijm, braaksel, oedeem etc.)
- Luisteren**
- Heesheid of afwijkende stem bij spreken. Stridor, rochelen, snurken zijn tekenen van (dreigende) obstructie.
- Voelen**
- Met oor of hand boven de mond/neus voelen naar luchtbeweging
- Interventies**
- Manuele luchtwegmanoeuvres (head tilt/chin lift, jaw thrust)
 - Verwijdering corpus alienum / uitzuigen
 - Inbrengen van Mayo-/Guedell tube of nasopharyngeale luchtweg
 - Endotracheale intubatie of supraglottische luchtweg (larynxmasker etc.)
 - Coniotomie (cricothyroidotomie): naald of chirurgische luchtweg

B – Breathing

- Doel**
- Voldoende oxygenatie en ventilatie
 - Ontdekken en behandelen van behandelbare (potentieel) levensbedreigende aandoeningen van het respiratoir apparaat
 - Ontdekken van levensbedreigende respiratoire afwijkingen gerelateerd aan stoornissen van andere orgaanstelsels (bijv. circulatie) of metabolisme (diabetische ketoacidose)
- Kijken**
- Kleur: cyanose?
 - Uitwendig zichtbare afwijkingen aan de thorax (trauma? aangeboren?)
 - Ademhalingsbewegingen (frequentie, regelmaat, diepte, symmetrie, intrekkingen, verlengd expirium etc.)
 - Ademarheid (gebruik hulpademhalingspijpen)
- Luisteren**
- Auscultatie longen op tenminste 6 plaatsen beiderzijds
 - Percussie
- Voelen**
- Thorax excursies: symmetrisch?
 - Subcutaan emfyseem?
 - Ribfracturen?
- Monitoring**
- Zuurstofsaturatie/pulsoximetrie (met/zonder zuurstof)
 - Ademfrequentie (evt. via ECG-bewaking of capnografie)
- Aanvullend onderzoek**
- X-thorax
 - Arterieel bloedgas
 - CT/echografie
- Interventies**
- Zuurstof (neusbriil/-canule, masker, non rebreathing masker, CPAP)
 - Opheffen bronchospasme (verneveling / bronchodilatantia)
 - Thoraxdrainage (evt. naald decompressie spanningspneu)
 - Beademing (ballon, mechanisch; via masker, larynxmasker, endotracheale tube enz.)

C – Circulation

- Doel**
- Ontdekken en behandelen van behandelbare (potentieel) levensbedreigende aandoeningen van de circulatie (shock, ernstige bloedingen, acuut myocardinfarct, massale longembolie etc.)
 - Ontdekken van levensbedreigende circulatoire afwijkingen gerelateerd aan stoornissen van andere orgaanstelsels (ademhalingsstelsel bijv. spanningspneumothorax, metabool / endocrien)
- Kijken**
- Kleur: kleur (bleekheid, roodheid), transpiratie
 - Uitwendig zichtbaar ernstig bloedverlies (uitwendige bloedingen, bloedbraken, hemoptoe, bloederige diarree enz.)
 - Halsvenen: gestuwd / gecollabeerd
 - Slijmvliezen (dehydratie?)
 - Capillary Refill Time (CRT) sternum op sternum
- Luisteren**
- Auscultatie hart (ritme, luidheid tonen, souffles)
- Voelen**
- Temperatuur extremiteiten (handen en voeten)
 - Pols: snelheid, regelmatig?, polsdruk (evt. aan carotiden of femoralis)
 - Bloeddruk
- Monitoring**
- Ritme bewaking (3-afleidingen ECG)
 - Bloeddruk (non-invasief / invasief)
 - CVD
 - Urineproductie
 - Cardiac output
- Aanvullend onderzoek**
- Laboratoriumonderzoek
 - 12-afleidingen ECG
 - Echo-abdomen
 - Kruisbloed
- Interventies**
- i.v. toegang (bij ernstige situaties 2x) of anders intra-ossale toegangsweg (botnaald)
 - Vloeistoftherapie (starten met NaCl 0,9%, z.n. warm, bolus, z.n. herhalen)
 - Erytrocytenconcentraat, evt. ongekruist, fresh frozen plasma, stollingsfactoren, trombocyten concentraat
 - i.v. antibiotica

Anamnese: AMPLE of PHRASED		
<u>A</u> llergies	<u>P</u> roblem	
<u>M</u> edications	<u>H</u> istory of presenting problem	
<u>P</u> ast Medical History	<u>A</u> llergies	
<u>L</u> ast meal	<u>S</u> ystem review	
<u>E</u> vents	<u>E</u> ssential family and social history	
	<u>D</u> rugs	
Overdracht: SBAR		
Situation		
<u>B</u> ackground		
<u>A</u> ssessment		
<u>R</u> ecommendation		
EMV-score (Glasgow-coma score)		
E = ogen	M = motorisch	V = verbaal
1 niet openen	1 geen reactie	1 geen geluid
2 openen op pijnprikkel	2 strekt op pijnprikkel	2 alleen geluid
3 openen op aanspreken	3 buigt op pijnprikkel	3 inadequaar
4 spontaan openen	4 trekt terug op pijnprikkel	4 verward
	5 lokaliseert pijnprikkel	5 georiënteerd
	6 voert opdracht uit	

D – Disabilities

- Doel**
- Herkennen en vervolgen van stoornissen in bewustzijn als gev van zowel intracraniale als extracraniale oorzaken (metabool, endocrien, intoxicaties enz.)
 - Herkennen en vervolgen van levensbedreigende intracraniale pathologie (bloedingen, infectie, trauma etc.)
 - Herkennen en vervolgen van verlammingen
- Kijken/luisteren/voelen**
- Bewustzijn (GCS/EMV of AVPU)
 - Pupilcontrole (rond, lichtreactie, li-re verschil)
 - Symmetrie in motoriek en gelaat
 - Glucosebepaling (sneltest)
 - Tekenen van meningeale prikkeling
- Monitoring**
- Bewustzijn (GCS/EMV of AVPU)
 - Pupillen
 - Glucose
- Aanvullend onderzoek**
- CT
 - Tox-screen
- Interventies**
- Anti-epileptica (benzodiazepinen enz.)
 - Hypoglykemie: glucose
 - Antibiotica, antivirale middelen
 - Antidota: bv. bij opiaten: naloxon; bij benzodiazepinen: fluma.

E – Exposure

- Doel**
- Gehele patiënt onderzoeken (bijkomende verwondingen of af)
 - Onderzoek lichaamstemperatuur en voorkomen hypothermie
- Kijken/luisteren/voelen**
- Huidafwijkingen (urticaria, exantheem, petechieën, blaren enz)
 - Hematomen, bloedingen (coagulopathie etc.)
 - Zwellingen, oedemen
 - Verwondingen
 - Ontstekingen, infecties
 - Spuitplaatsen (i.v. drugsgebruik)
- Monitoring**
- Temperatuur
- Interventies**
- Toedekken, opwarmen
 - Antibiotica

RE-ASSESSMENT

- Doel**
- Opsporen veranderingen in ABCDE
 - Beoordelen resultaat interventies
 - Opsporen eventuele tekorten / vergeten items in voorgaande ABCDE

SECONDARY ASSESSMENT/SURVEY

- Volledig lichamelijk onderzoek**
- Top-teen
 - Orgaanstelsels gericht
- Documentatie**
- Noteren alle relevante bevindingen en conclusies
 - NTBR?
 - Bevindingen / conclusies, evt. consulten
 - Overdracht (SBAR)
- Transport / Definitieve behandeling**